

Dosarul nr. 2r-876/18

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Cantemir (jud. S. Caitaz)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. V. Movilă, N. Veleva, E. Dvurecenschii)

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Primăria municipiului Cahul,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ian Voinorovschii
împotriva Primăriei municipiului Cahul și Consiliului municipal Cahul cu privire la
încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost
restituită cererea de apel depusă de către Primăria municipiului Cahul,

c o n s t a t ă :

La 06 iunie 2017, Ian Voinorovschii a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei municipiului Cahul și Consiliului municipal Cahul cu privire la
încasarea cheltuielilor de judecată.

Ian Voinorovschii a solicitat încasarea din contul Primăriei municipiului Cahul și
Consiliului municipal Cahul, a cheltuielilor de judecată în sumă de 5 200 de lei
suportate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ian Voinorovschii
împotriva Primăriei municipiului Cahul, Consiliului municipal Cahul, Petru Arnautov,
Mariana Arnautov, Corina Arnautov, ÎM GCL Cahul, intervenient accesoriu Raisa
Voinorovscaia cu privire la anularea dispoziției Primăriei, a ordinului de repartiție, a
contului personal, evacuarea lui Petru Arnautov și membrii familiei din apartamentul
XXXXX, și obligarea Primăriei municipiului Cahul să deschidă cont personal pe
numele reclamantului.

Prin hotărârea din 10 mai 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, a fost
admisă acțiunea depusă de Ian Voinorovschii.

S-a dispus încasarea din contul Primăriei municipiului Cahul în beneficiul lui Ian
Voinorovschii, a cheltuielilor de judecată în sumă de 5 200 de lei, suportate în cauza
civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ian Voinorovschii împotriva
Primăriei municipiului Cahul, Consiliului municipal Cahul, Petru Arnautov, Mariana
Arnaudov, Corina Arnautov, ÎM GCL Cahul, intervenient accesoriu Raisa

Voinorovscaia cu privire la anularea dispoziției Primăriei, a ordinului de repartitie, a contului personal, evacuarea lui Petru Arnautov și membrii familiei din apartamentul XXXXX, și obligarea Primăriei municipiului Cahul să deschidă cont personal pe numele reclamantului.

La 15 mai 2018, Primăria municipiului Cahul a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 10 mai 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Ian Voinorovschii.

Prin încheierea din 07 septembrie 2018 a Curții de Apel Cahul, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Primăria municipiului Cahul și s-a acordat termen de 20 zile din momentul recepționării încheierii, pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivată și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 202,50 lei.

Prin încheierea din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul a fost restituită cererea de apel depusă de Primăria municipiului Cahul, din motivul că apelanta nu s-a conformat indicațiilor stabilite prin încheierea din 07 septembrie 2018 și anume, nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat.

La data de 19 octombrie 2018, Primăria municipiului Cahul, a declarat recurs împotriva încheierii din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate și restituirea cauzei în instanța de apel pentru examinarea apelului, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel a interpretat eronat legea, deoarece a adoptat o încheiere contrar prevederilor Legii taxei de stat și art. 85 alin. (1), lit. i) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 02 octombrie 2018.

Recurentul a recepționat copia încheierii contestate la 09 octombrie 2018, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 118).

Astfel, recursul declarat la 19 octombrie 2018 este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul și restituirea cauzei la instanța de apel, pentru examinarea cererii de apel.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din materialele cauzei s-a stabilit că, la 06 iunie 2017, Ian Voinorovschii a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Cahul și Consiliului municipal Cahul cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 5 200 de lei.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanța prin hotărârea din 10 mai 2018, a admis acțiunea integral (f.d. 88, 96-98).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 15 mai 2018, apelanta/recurenta a contestat cu apel nemotivat hotărârea primei instanțe, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d. 99).

Prin încheierea din 07 septembrie 2018 a Curții de Apel Cahul, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Primăria municipiului Cahul, și s-a acordat termen de 20 zile din momentul recepționării încheierii, pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivată și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 202,50 lei (f.d. 108-109).

Prin încheierea din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul a fost restituită cererea de apel depusă de Primăria municipiului Cahul, din motivul că apelanta nu s-a conformat indicațiilor stabilite prin încheierea din 07 septembrie 2018 și anume, nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat (f.d. 113-116).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel pripit s-a expus asupra restituirii cererii de apel depusă de Primăria municipiului Cahul împotriva hotărârii din 10 mai 2018 a Judecătorei Cahul, sediul Cantemir, or, această soluție nu este decât rezultatul examinării superficiale a cauzei.

Instanța de recurs menționează că potrivit Legii taxei de stat cauzele cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, nu se impune cu taxă de stat.

Colegiul consideră eronată concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel, deoarece cererile depuse de autoritățile administrației publice locale, prin care se exercită căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești, nu se supun taxei de stat.

Se reține că taxa de stat reprezintă o sumă, care se determină în funcție de caracterul și de valoarea acțiunii – în acțiunile patrimoniale, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri stabilite de Legea taxei de stat, se determină în proporții fixe stabilite.

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. j) al Legii taxei de stat nr.1216 din 03 decembrie 1992, tarifele taxei de stat se stabilesc pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, după cum urmează 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

Conform art. 4 alin. (1), pct. 13) din aceeași lege prevede că sînt scutiți de plata taxei de stat în instanțele judecătorești, autoritățile publice centrale, organele centrale de specialitate ale administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor, finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale - la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărârilor instanțelor judecătorești, inclusiv în

cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală.

Sub acest aspect, Colegiul reține că exercitarea căii de atac-apelul împotriva actelor de dispoziție pentru care este prevăzută o astfel de cale este dreptul părților/participanților la proces, iar în cazurile prevăzute de lege, fără a achita taxa de stat.

În conformitate cu art. 85 alin. (1), lit. i) din Codul de procedură civilă, autoritățile publice centrale, organele centrale de specialitate ale administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor, finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale – la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărârilor instanțelor judecătorești, inclusiv în cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală.

Mai mult ca atât, până la punerea pe rol a cererii de apel și examinarea acesteia instanța de apel trebuie să studieze minuțios cererea de apel, verificând dacă aceasta corespunde prevederilor art. 364 și 365 din Codul de procedură civilă.

Concomitent, Colegiul remarcă că impunerea unor sancțiuni pecuniare de către instanța de apel pentru apelant, care potrivit legii este scutit de plata taxei de stat, nu ar constitui decât o îngrădire a accesului la justiție pentru recurentă.

Or, instanța de apel pripit a dispus restituirea cererii de apel din motivul că apelanta nu ar fi îndeplinit indicațiile instanței de judecată în ceea ce privește plata taxei de stat neachitate la depunerea cererii de apel, deoarece instanța de apel trebuia să țină cont faptul că Primăria municipiului Cahul este o autoritate administrativă publică locală, care conform legii nu achită taxa de stat.

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 CEDO, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată nu este în drept de a îngrădi accesul la justiție participanților la proces, invocând anumite condiții în afara cadrului legal sau aplicând un formalism excesiv, or, legislația în vigoare stabilește expres atât dreptul justițiabililor de a exercita căile de atac în cazurile prevăzute de lege, cât și de a renunța la exercitarea acestora în parte sau integral.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

CtEDO, în jurisprudența sa, subliniază că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal, care este un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, *Tinnelly & Sons Ltd and Others* și *McElduff and Others v. the United Kingdom*, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72).

Din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a restituit cererea de apel cu încălcarea normelor de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite

recursul și de a casa încheierea din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul, cu restituirea cauzei în aceeași instanță, pentru judecarea cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Primăria municipiului Cahul.

Se casează încheierea din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ian Voinorovschii împotriva Primăriei municipiului Cahul și Consiliului municipal Cahul cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Se remite cauza la Curtea de Apel Cahul pentru judecarea cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu